

Poštnina plačana v gotovini.

Cena 2-50 Din.

DRAMA

GLEDALIŠKI LIST

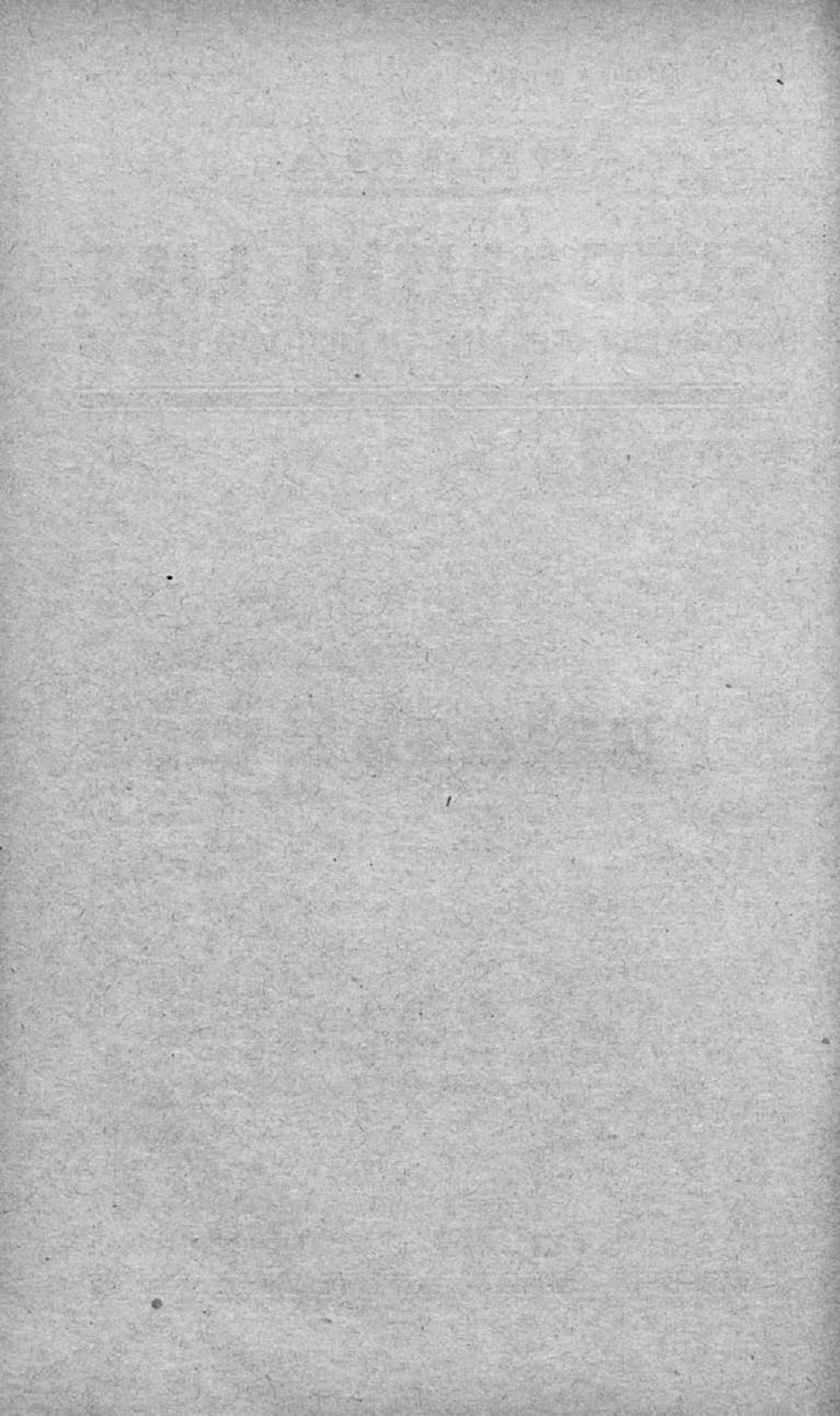
NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1935/36

Družinski oče

Premijera 26. februarja 1936

IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

UREDNIK: J. VIDMAR

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 27. februarja 1936

John Galsworthy: Rodbinski oče

Galsworthy je pri nas dobro poznan angleški pisatelj, morebi tisti angleški pisatelj, ki ga poleg velikega Shakespearja najbolje poznamo. Prevedeno imamo njegovo osrednje, življensko delo »Sago o Forsytih« in njegovo novelistično ljubavno trilogijo »Temni cvet«, Narodno gledališče v Ljubljani pa je uprizorilo že celo vrsto njegovih dram: »Borbo«, dramo socialnih moči, tragično idiličnega »Golobčka«, prelestno »Joy« in psihološko družabno dramo »Družba«, ki se jim zdaj pridružuje še komedija »Rodbinski oče«.

Literarni zgodovinarji označujejo Galsworthyjevo delo kot naturalistično stvarno kritiko angleškega meščanstva in še ožje — gentlemanstva, kritiko, ki ji hkratu ne manjka bistre psihološke predirnosti. Njegovo osrednje delo »Saga o Forsytih« je značilen izraz te pisateljske volje, ki pa se ni zadovoljila samo s kritiko in predstavljanjem gentlemanstva v njegovi statiki, marveč je pokazala ta angleški družbeni pojav tudi v krizi in v kaosu, v katera ga je pahnilo življenje 20. stoletja, zlasti pa svetovna vojna z vsemi družbenimi posledicami. Kritiko gentlemana izvaja Galsworthy najrajši na ta način, da ga spravlja v stik s stvarmi, ki so tuje in nedostopne ozko utesnjeni psihiki pravega gentlemana. Tako se v delu »Saga o Forsytih« Soames, kot najizrazitejši predstavnik svojega v tesne forme in pojme ujetega sloja in človeškega tipa, sreča z umetnostjo in lepoto, ki ne poznata in ne priznata ozkih in samovoljnih meja, v katerih se izživlja njegov meščanski svet. Iz tega srečanja nastajajo konflikti in se oblikujejo usode, in sicer tako, da se hkratu razodeva tudi vsa notranja onemoglost gentlemana pred obličjem velikih in skrivnostnih pojavov.

Podobno kakor s Soamesom Forsytom ravna Galsworthy tudi z Johnom Builderjem, stavbnim podjetnikom, mirovnim sodnikom in kandidatom za župana v majhnem provincialnem mestu. Ta strogo konservativni »družinski oče«, ki se označuje sam kot poglavarja rodbine, ki je v nji uveljavljal tradicionalno načelo avtoritete, se sreča in je nenadoma v lastni hiši postavljen iz oči v oči z modernim ženskim stremljenjem po svobodi in samostojnosti. Godi se mu kakor Soamesu Forsytu, se pravi, gluhi in slepi stoji pred pojavi življenja in človeške duše, ki so mu tuji, nepojmljivi, notranje nedostopni. Hoče jih spraviti s sveta s silo, z avtoritativnostjo in z močjo lastništva in — podleže, kakor njegov sorodnik Forsyte spričo lepote in njene svobodne življenjske volje, ki jo tam predstavlja lepa Irena.

Konflikt, ki se tu razvija, daje Galsworthyju možnost, z jarko kritično lučjo osvetliti pojmovno in duševno omejenost angleškega meščana tradicionalnega kova. Pokaže se njegova duhovna nemoč, ki mu ne da pojmiti hotenja najbližjih, ki žele »živeti svoje življenje« in tudi njegova življenjska onemoglost, ki ni in ne more biti kos novemu, svežemu, dragocenejšemu. Ta kritika je ostra in prepričevalna, neizprosna in vendar polna tistega plemenitega sočutja, ki je značilen za Galsworthyjevega duha in ki ga je njegov kritik William Blake opisal s temile čudovitimi besedami: »Njegova slika sveta je realistična, toda če prodreš globlje in skozi njo, ugledaš sijoče obrise pojavnosti — sočutja, — ki je imanentno večnim močem, in v njegovo obličje so začrtane Galsworthyjeve duhovne poteze.«

Josip Vidmar.

Goethejeva dramaturgija v Eckermannu

»Govorila sva o angleški literaturi, o Shakespearjevi veličini in o neugodnem položaju, v katerem so bili vsi angleški dramatski pisatelji po tem pesniškem velikanu.

»Dramatski talent,« je nadaljeval Goethe, »ki ni bil povprečen, ni mogel prezreti Shakespearja, več, moral ga je študirati. Če pa ga je študiral, je moral priti do spoznanja, da je Shakespear že izčrpal vso človeško naravo v vseh smereh in v vseh njenih globočinah in višinah in da njemu, njegovemu potomcu, prav za prav ne preostane nič več na svetu. In kje dobiti pogum, da bi vzel pero v roko, če se je v resno priznavajoči duši zavedel te že dosežene, nepojmljive in nedosežne popolnosti!«

Toda kdor noče verjeti, da je znaten del Shakespearjeve veličine zasluga njegove velike in močne dobe, naj se samo vpraša, ali je v današnji Angleški leta 1824., v teh slabih dneh kritikujočih in drobečih časopisov tak občudovanja vreden pojav mogoč.«

Tisto nemoteno, nedolžno in somnambulno ustvarjanje, ki edino lahko rodi nekaj velikega, sploh ni več mogoče. Kritični listi, ki izhajajo na pedesetih različnih krajih, in čenče, ki jih povzročajo v občinstvu, ne dajo več uspevati ničemur zdravemu. Kdor se dandanes popolnoma ne umakne in se s silo ne izolira, je izgubljen. Slabo, večinoma negativno estetizirajoče in kritikujoče časopisje sicer zanaša v množico nekakšno po poli kulturo za proizvajajoč talent pa je to jedka megla, strupena padavina, ki v drevesu ubija tvorno moč vse od zelenega krasa njegove krošnje pa do najglobljega stržena in najbolj skritega tkiva.«

In potem kako krotko in slabotno je v teh borih stoletjih postalo življenje samo! Kje še srečaš kako originalno naravo neprikrito? In kdo ima še moč, biti resničen in se pokazati takega, kakršen je! To pa vpliva spet na poeta, ki bi moral vse šele najti v samem sebi, ker ga svet izven njega pušča na cedilu.« (2. I. 1824.)

»Tieck je visokopomemben talent in nihče ne more bolje presoditi njegovih nenavadnih zaslug kakor ravno jaz. Toda kdor ga povzdiguje nad njega samega in ga vzporeja z menoj, je v zmoti. To lahko rečem brez zadržka, kajti kaj mi mar, saj se nisem naredil sam. Bilo bi ravno tako, kakor če bi se jaz hotel primerjati s Shakespearjem, ki se tudi ni naredil sam in ki je vendarle višje bitje, ki ga jaz gledam od spodaj in ga moram častiti.« (30. III. 1824.)

»Pojmljivost je vzrok in enote so dobre samo toliko, kolikor so v korist pojmljivosti. Če pa so ji škodljive, je nerazumno smatrati jih za zakon in jih hoteti upoštevati. Niti Grki, od katerih jih imamo, se jim niso zmeraj pokorili. V Evripidovem »Faetonu« in v drugih igrach se kraj menja in videti je torej, da jim je bilo dobro predstavljanje predmeta važnejše kakor slepo spoštovanje nekega pravila, ki samo po sebi ne pomeni veliko. V Shakespearjevih igrach je tako malo ozira na enotnost časa in prostora, kolikor je sploh mogoče. Toda so pojmljive, ni je bolj pojmljive stvari od njih, zato bi jih tudi Grki smatrali za popolne. Najbolj so se skušali podvreči pravilu o treh enotah francoski pesniki. zato greše zoper pojmljivost, ker dramatskih zakonov ne rešujejo dramatsko, marveč pripovedno. (24. februarja 1824.)

»Byron je velik talent, rojen talent in poetična moč kot taka se mi še pri nikomer ni zdela večja kakor pri njem. V

sprejemanju vnanjega in jasnem pregledu minulih dogodkov je ravno tako velik kakor Shakespeare. Toda Shakespeare je tehtnejši kot osebnost. To je Byron dobro čutil, zato malo govori o Shakespearju, čeprav zna cela mesta iz njegovega dela na pamet. Rad bi ga zatajil, ker mu je na poti njegova vedrost. Čuti, da ji ni kos. Popa ne taji, ker se mu ga ni bati. Imenuje in ceni ga, kjer ga le more, ker ve, da mu je Pope samo obrambni zid zoper onega. (24. II, 1825.)

»Vsi Sofoklovi značaji vsebujejo nekaj visokega duha tega velikega pesnika, kakor tudi Shakespearjevi vsebujejo njegovega. In tako je prav, tako je treba delati. Dà, Shakespeare gre še dalje in spreminja svoje Rimljane v Angleže, in sicer zopet upravičeno, kajti sicer bi ga njegov narod ne razumel. (31. januarja 1827.)

A. Wildgans: Poslednja volja

In ko odmrem — mi oblecite frak
in bele rokavice — vse odlično...
in čevlje, ki blesti se njihov lak...
Kot svetovljan bom čez parketni tlak
v pekel priplesal s kretnjo veselično...

Nemaram, da bi meni tam se kdo
nasmihal: »Ha, kako je ves skesan!«
Le sebi sem povzročal jad in zlo —
in če sem živel blodno in temno —
nočem umreti udano kot meščan!

In tudi Vam prepovedujem dati
v roke mi križ, skleniti jih pobožno,
ne hotel bi tako se spakovati.
Na nemem srcu hočem si držati
podobo deklice deviško-rožno.

Čeprav vsebina mojih vseh dejanj
na zemlji bila le dekleta so,
pa vendar nisem bankroter snovanj
in up imam, ki trdno verjem vanj:
življenje tamkaj pač drugačno bo.

(Poslovenil M. Jarc.)

Lastnik in izdajatelj: Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani. Predstavnik: Oton Župančič. Urednik: Josip Vidmar. Za upravo: Karel Mahkota. Tiskarna Makeo Hrovatin. Vsi v Ljubljani.

KOLINSKA CIKORIJA

je naš

pravi

**d o m a č i
i z d e l e k**

Kje kupim najboljšo in najcenejšo moške in deške obleke domačega izdelka?
Pri tvrdki

OLUP JOSIP, Ljubljana
STARI TRG 2

Velika zaloga sukna, kamgarnov iz priznanih tuzemskih in inozemskih tovarn. Obleke se izvršujejo tudi po naročilu in konkurenčnih cenah.
Velika zaloga moškega perila iz lastne tovarne Triglav

TELEFON 35-61

Smučarsko opremo

po najnižjih cenah in v kvalitetnem blagu Vas postreže

KOLB & PREDALIČ
Kongresni trg 4

Družinski oče

Komedija v treh dejanjih (5 slikah). Spisal John Galsworthy. Poslovenila Škerlj-Grahorjeva.

Režiser: Bratko Krett

John Builder, stavbni podjetnik	Cesar
Julija, njegova žena	Nablocka
Atena, njegova starejša hči	Severjeva
Maud, njegova mlajša hči	Levarjeva
Ralph Builder, njegov brat	Lipah
Guy Herringham, letalec	Stupica
Annie, služkinja pri Herringhamovih	Juga Boltar
Camille, hišna pri Builderju	Mira Danilova
Topping, sluga pri Builderju	Potokar
Brekondški župan	Gregorin
Harris, njegov tajnik	Jerman
Francis Chantrey, mirovni	Skrbinšek
Moon, stražnik	Sancin
Časnikar od »Kometa«	Pianecki

Odmor 15. min.

Blagajna se odpre ob pol 20.

Začetek ob 20.

Konec ob 1/4 23.

Parter: Sedeži I. vrste	Din 28.—
„ II. - III. vrste	„ 26.—
„ IV. - VI. „	„ 24.—
„ VII. - IX. „	„ 22.—
„ X. - XI. „	„ 20.—
„ XII. - XIII. „	„ 18.—

Lože v parterju	Din 100.—
„ v I. redu	„ 100.—
„ balkonke	„ 70.—
Dodatni ložni sedenja	„ 20.—
„	„ 20.—
„	„ 15.—

Balkon: Sedeži I. vrste	Din 20.—
„ II. „	„ 16.—
Galerija: „ I. „	„ 14.—
„ II. „	„ 12.—
„ III. „	„ 10.—
Galerijsko stojšče	2.50
Dijaško stojšče	5.—

D

VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki blagajni splošnem gledališču od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure
Predpisana taksa za ponovno vstop je vračunana v cenah

Predno si nabavite radio aparat si oglejte
zalogo

PHILIPS

RADIO

aparator, pri zastopstvu

H. SUTTNER

Ljubljana, Aleksandrova 6

TELEFON ŠTEV. 34-70

Ugodni plačilni pogoji
Predvajanje brezobvezno in brezplačno
Prodaja na obroke

PHILIPS

NAJVEČJA
RADIOINDUSTRIJA SVETA

